

ÖĞRENCİ

ADI:

SOYADI:

SINIFI: NO:

**ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ
2023 - 2024 EĞİTİM - ÖĞRETİM YILI
TARİH DERSİ 9. SINIFLAR
2. DÖNEM 1. SINAV ÖRNEK SORULAR ****

Okulunuzun Adı

CEVAP ANAHTARI

9.2.6. İlk Çağ'da hukuk sistemlerinin oluşturulmasında etkili olan dinî ve beşerî kaynakları açıkla.

1. Babillerde görülen hukuk uygulamalarıyla ilgili aşağıdaki soruları yanıtlayınız.(5+5=10 puan)

a)Kıyas ne demektir? Kıyasa açıklayınız.

Yanıt:a)Göze göz, dişe diş demektir. Zararı veren kişiye aynı zararın verilmesidir. Kol kesenin kolunun kesilmesi gibi.

b)Kıyas uygulamasının amacını yazınız.

Yanıt:b)Suç işlenmesini önlemek, caydırıcı olmak

Not: Bu bilgilerden her birinin değeri 5 puandır.Tam doğru yanıtla ilişkili olan tüm ifadeler tam puanla değerlendirilecektir.

9.3.3. Orta Çağ'da Asya ve Avrupa'da askerî organizasyon biçimleri ile toplumların yaşam tarzları (konar-göçer ve yerleşik) arasındaki ilişkiyi analiz eder.

2. Orta Çağ'da toplumların bir kısmı yerleşik, bir kısmı göçebe yaşardı. Göçebe halk ile yerleşik yaşayan halkın yaşam biçimlerinden kaynaklı olarak askeri yapıları ve askeri güçlerini karşılaştırarak yazınız.(10 puan)

Yanıt: Göçebe toplumlar zor şartlarda yaşadıkları için daha savaşçı, daha hızlı organize olurken, yerleşik toplumlar daha barışçı olup, askeri açıdan göçebelere mücadelede başarısız olmuşlardır. Yaşam tarzları askerlerin yaşam biçimlerine benzeyen konar-göçerler kolaylıkla orduya dönüşebilecek bir yapıya sahiptir.

Not: Tam doğru yanıtla ilişkili olan tüm ifadeler tam puanla değerlendirilecektir.

9.3.4. İlk Çağ'ın sonlarından itibaren gerçekleştirilen hukuki düzenlemelerin günümüzün evrensel hukuk ilkelerine etkisini değerlendir.

3. Orta Çağ'da Roma Hukuku'nun temelini oluşturan 12 Levha Kanunları hangi ihtiyaçtan ortaya çıkmıştır, yazınız. (10 puan)

Yanıt: Sosyal sınıfların(Patricii-Plēb) mücadelelerine neden olan sorunları ortadan kaldırabilme ihtiyacından ortaya çıkmıştır. (Patricilerin uygulamalarına karşı çıkan pleplerin ayaklanmaları ile bu kanunlar gündeme gelmiştir. Bu ayaklanmaları bastırmak amacıyla kanunlar ıslah edilerek yazılı hale getirilmişlerdir)

9.4.1. Türklerin Asya'da tarih sahnesine çıktıkları ve yaşadıkları alanlar ile başlıca kültür çevrelerini tanı.

4. Orta Asya Türk tarihi ile ilgili aşağıdaki soruları yanıtlayınız.(5+5=10 puan)

a)Orta Asya için Türkiye kelimesinin ilk kez hangi devletin kaynaklarında geçtiğini yazınız.

Yanıt:a)Bizans Devleti kaynaklarında geçmektedir.

b)Orta Asya'daki kurganlarda eşyalara rastlanması neyin kanıtıdır, yazınız.

Yanıt:b)Yeniden dirilmeye olan inancın göstergesidir.

9.4.2. İslamiyet öncesi dönemde Türklerin yaşadığı coğrafyalar ile hayat tarzları arasındaki ilişkiyi analiz eder.

5. Orta Asya'da yaşayan Türk boyları daha çok konar-göçer yaşam tarzına sahiptiler. Bunda yaşadıkları bölgenin kurak, verimsiz bozkırlardan oluşması etkilidir. Konar-göçer yaşam tarzının Türklerin ekonomik faaliyetlerini nasıl yönlendirdiğini açıklayınız.(10 puan)

Yanıt:Türk boylarının temel geçim kaynağının hayvancılık ve hayvancılığa dayalı ticaret (deri işlemeciliği, silah , canlı hayvan satışı. vb.) olmasında etkisi vardır.

9.4.3. İlk ve Orta Çağlarda İç Asya'daki Türk siyasi teşekküllerinin güç ve yönetim yapısını açıkla.

a) Asya Hun, Kök Türk ve Uygur Devletleri'nin meşruiyet kaynakları, sosyal yapıları ve devlet teşkilatları arasındaki ilişkiye (Kök Tengri ve Kut inançları, coğrafi yapı, konargöçer hayat tarzı, soy dayanışması ve silahlı güç, kurultay, ikili teşkilat yapısı ve ülüş ilkesi üzerinden) değinilir.

6. Türklerin anayurtları Orta Asya dışına yaptıkları göçlerin siyasi nedenlerine iki örnek veriniz.(5+5=10 puan)

Yanıt:

a)Türk boyları arasındaki mücadeleler.

b)Çin ve Moğol baskısı.

c)Yeni ülkeler elde etme arzusu.

Not: Bu bilgilerden her birinin değeri 5 puandır. Bunlardan ikisinin yazılması tam puan için yeterlidir. Tam doğru yanıtla ilişkili olan tüm ifadeler tam puanla değerlendirilecektir.

9.4.4. Kavimler Göçü'nün sebep ve sonuçlarını siyasi ve sosyal açılarından analiz eder.

7. IV. yüzyılda gerçekleşen Kavimler Göçü' nün Roma İmparatorluğu'na etkisini yazınız. (10 puan)

Yanıt: Kavimler Göçü sonucunda Roma İmparatorluğu parçalanmıştır.

9.5.1. İslamiyet'in doğuşu sırasında Arap Yarımadası, Asya, Avrupa ve Afrika'nın genel durumunu açıkla.

b) Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberliğinin öncesinde Mekke'deki ve Arap Yarımadası'nın geri kalan kısmındaki siyasi durum ve toplumsal düzen ana hatlarıyla kısaca ele alınır.

8. Arabistan'ın İlk ve Orta Çağlarda büyük devletlerin ilgisini çekmemesinin ve istilalara uğramamasının nedenini yazınız.(10 puan)

Yanıt:Arabistan'ın çöllerle kaplı olması , ekonomik getirisinin fazla olmamasıdır.

9.5.1. İslamiyet'in doğuşu sırasında Arap Yarımadası, Asya, Avrupa ve Afrika'nın genel durumunu açıkla.

b) Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberliğinin öncesinde Mekke'deki ve Arap Yarımadası'nın geri kalan kısmındaki siyasi durum ve toplumsal düzen ana hatlarıyla kısaca ele alınır.

9. İslamiyet öncesi Arabistan ve çevresi ile ilgili aşağıdaki soruları yanıtlayınız.(5+5=10 puan)

a)İslamiyet'in doğduğu yıllarda Orta Asya'da egemen olan Türk devletinin adını yazınız.

Yanıt:

a)Kök Türkler (I. Kök Türk Devleti)

b) Ficar Savaşları ne demektir? Kısaca yazınız.

Yanıt:

b)Haram Aylarda yapılan savaşlara denir.

9.5.2. Hz. Muhammed (s.a.v.) ve Dört Halife Dönemi'nde Müslümanların Arap Yarımadası ve çevresinde siyasi hâkimiyet kurmaya yönelik faaliyetlerini analiz eder.

a) Hz. Muhammed (s.a.v.) Dönemi'nde Müslümanların kendilerini korumak ve İslam'ı yaymak üzere gerçekleştirdikleri muharebelere değinilir. Muharebelerin sadece önem ve amaçları vurgulanarak diğer ayrıntılara girilmez.

10. İslamiyet'in yayılmasına özellikle Mekkeli zenginlerin engel olmaya çalışmasının nedenini kısaca yazınız.

(10 puan)

Yanıt: İslamiyet'in sosyal adaleti savunması nedeniyle zenginlerin ekonomik güçlerini, toplum üzerindeki egemenliklerini ve ayrıcalıklarını yitireceklerinden korkmaları etkilidir.

Not: Bu yanıt dışında ekonomi ve egemenlik vurgusu yapılan doğru ifadeler puanla değerlendirilir.

** Bu örnek yazılı sınav soruları 9 Şubat 2024 tarihinde yapılan İl Zümre Öğretmenler Kurulu toplantısında il/ilçe alan zümre öğretmenlerince kararlaştırılan senaryolardan 2. senaryo dikkate alınarak hazırlanmıştır.